

HIND 5 SENTI

Õpilasteleht

NR. 19

27. VEEBRUAR 1935

Eesti raamat 400-aastane

Riigivanem avas raamatuaasta

Vabariigi aastapäeva eelõhtul, 23. veebr., Riigivanem K. Päts pöördus raadio kaudu kõnega rahva poole, avades samal ajal Eesti raamatu-aasta ja teatades, et raamatu-aasta kestab Vabariigi järgmise aastapäevani.

Riigivanem ütles, et meie peak-sime üles seadma kuju, kus peeru all istub Eesti ema ja õpetab oma väikesi lapsi lugema. See oleks mälestussammas, mis meile palju ütleks meie minevikust ja mis elavalt võiks kõnelda meie rahva edasijõudmisest. 400 aastat tagasi on esimene eestikeelne raamat trükitud. 400 aasta jooksul on meie rahval võimalik olnud kirjatähe abil teritada oma vaimu. Raamat on

tõsiselt olnud see vaimuterade kokkukogumine suurde salve, kust need, kellel seda tarvis on olnud, sellest vaimutagavarast on võinud võtta ja oma vaimu toita.

Riigivanem kutsus kõne lõpul kõiki selle aasta jooksul omandama võimalikult palju raamatuid koolidele ja raamatukogudele ja soovis kõigile rõõmsat raamatuaastat ja rõõmsat riigi sünnipäeva.

Kui „Kalevala“ lõi soome rahva, siis võime samasuguse uhkusega ütelda seda meie „Kalevipojast“, mis tõstis jalule meie põrmusurutud rahva ning andis talle uut elujulgust.

„Kalevala“ 100-aastane

28. veebr. 1835. ilmus „Kajaani tohtri“ Elias Lönnroti sulest soome rahvaeepos „Kalevala“. See on Põhja-Karjala habemikkude laulutaatide suust kirja pandud laulude kogu, mille ühiste tege-laste ümber keerlev tegevus laskis end liita ühes tervikuks.

„Kalevalast“ said äratust eesti mehed — Fählmann ja Kreutzwald, ja hakkasid koguma vennas-eepose „Kalevipoja“ aineid, kuni 27 aastat hiljem ilmus meie kangelaslugu „Kalevipoeg“.

Millega illustreerida

koduloo ja maateaduse töövihke? Seks on ilmunud moodsad kleep-pildid, mis trükitud ühele poogna küljele. Need võib koost ära löi-gata ja kirjatöö-vihku või albumi-se kleepida.

Ilmusid neli suurt poognat à 8 senti: 1. TALLINN — 11 pilti päälinnast; 2. TALLINNA ÜMBRUS — 9 pilti; 3. HARJUMAA — 12 pilti; 4. TUNNE OMA KODUMAAD — 12 pilti.

Vähemad poognad à 5 senti: PÄRNU — 10 pilti; PARIIS — 20 pilti; ROOMA-VENEETSIA — 12 pilti;



Kogu muusika-maailm pühitses 23. skp. G. FR. HÄNDEL'i 250. sünnipäeva. Ta looming on üliküllane ja väga väärtuslik. Ta on loonud hulga pike-maid kompositsioone ja oratooriume, nagu: „Messias“, „Saul“, „Simpson“, „Joosep“, „Semele“, „Belsatsar“. — Juuresolev pilt kujutab helilooja haua mälestusmärki Londoni Westminster'i pääkirikus, kuhu maetakse ainult suurte teenetega kultuurtegelased.

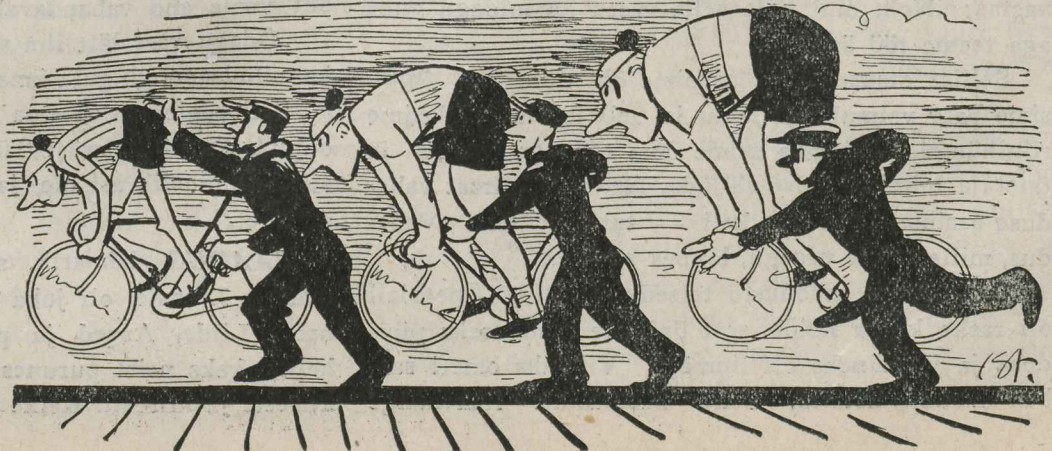
LONDON-VIIN — 13 pilti; EESTI AUTOREID — 19 portreed; PILTE PÜHALTMAALT — 11 pilti. Terve komplekt — 10 poogn. — sisaldab 129 pilti ja maksab ainult 62 senti.

KOOLIKOOPERATIIVID! Tellige edasimüümiseks oma koolis! Hinnaalandus 10%. **KOOLID!** Varustage endid odavate ja nägu-sate õppevahenditega!

Ladu: „TÖÖKOOL“ Tallinnas, V. Roosikrantsi 3.

Suures rahvusvahelises spordihallis

Käib kõva rattasõiduvõistlus. Tähtsaim moment on siin start, mille koomilikkust kunstnik üsna tabavalt on kujutanud.



NÄDALA JUUDISEID

Kodumaalt

EESTI HEERINGALAEV „Põhjarand“ sõitis juba jaanuari lõpul talvisele heeringapüügile. Nüüd teatakse, et püük on saagirikas.

UUS „RAHVALOENDUS“ s. o. kõigi metsloomade võimalikult täpne üleslugemine, on praegu meie metsades käimas. Metsloomade registreerimisega loodetakse lõpule jõuda märtsi jooksul.

TARTU keskkooliõpetajate Ühing hakkab lihavõtte pühadest alates välja andma keskkooliõpilaste eriajakirja.

KAITSELIIDU 1800 kilom. pikkune teatesuusatamine läbi Eesti lõppes. Ühes teatesuusatajatega saabus Tallinna ka kogu maa kaasa sõitnud L. Rammus, kes seega püstitas kaugesuusatamises maailmarekordi.

EESTI Skautide Maleva 3.suur-laager peetakse tuleval aastal Haapsalu Paralepa rannas.

UUEKS KINDRALIKS ülen-dati vabariigi aastapäeva puhul 3. diviisi ülem kolonel Brede.

KUNA PETSERIMAAL palju kirjaoskamatuid, hakatakse Petseri arestikambris kinniolijaile kirjaoskamatutele kirjutamist õpetama.

UUE Eesti jäälõhkuja „Merikaruga“ korraldati laupäeval Tallinna reidil proovisõit, mis hästi õnnestus.

EESTI esperantistide üleriiklik kongress peetakse ülestõusmise pühadel Tapal.

Kirjatööde-võistluses, mis toimus 4. veebr. s. a. Tallinnas ja mille teemiks oli: „Milleks kohustab Eesti riiklik iseseisvus meie noorsugu“, võitis esim. auhinna, 150 krooni, Tallinna Gustav Adolfi gümni-õpilane Helmut Bötke. Teise auhinna — 100 kr. — sai Narva l. ühisg. õpil. Arnold Roosental. Kolmas auhind — 70 krooni — langes jälle Gustav Adolfi õpilasele Mihkel Siistasele.

ILUSA teoga said hakkama Tartu H. Treffneri gümni. ja Eesti Noorsoo Kasv. Seltsi Tütarlaste gümnaasium, korraldades peo, mille sissetulek läks allveelaevastiku hääks.

TALLINNA linnavalitsus andis laupäeval riigivanem K. Pätsile diplomi tema valimise puhul Tallinna linna aukodanikuks.

TARTUS peetud pühapäeval korvpalli võistlusel kaotas Tallinna „Russ“ Tartu NMKÜ-le 28:27 (17:9).

Välismaalt

ÜKS POOLA raadiosaatejaam hakkas saatma järeleaitamise tunde, mis on määratud neile õpilastele, kes koolitöis edasi ei jõua.

UUE MAAILMAREKORDI püstitas 500 m uisutamises norralane Evensen, ajaga 42,4 sek.

TAGIILI kullakaevanduses, Venemaal, leiti looduslik kullatükk, mis kaalub 707½ grammi.

ÕHUPALL, mis ilma meeskonnata tõusis Moskva lähedal 30,6 km kõrgusele, registreeris sel kõrgusel külma 60,9^o Celsiuse järele.

Võistlustöö

Vana Vastal

MÄLETAN seda vastlapäeva veel selgesti, mil pererahvas palke vedas, ema kodus ketras, isa metsas puid lõikas ja meie koolis olime. Klassis käisid jutud suust suhu ja ühest klassinurgast teise, et kogu kooli lapsed ühes õpetajaga lähevad täna liumäele. Kui aega jääb, siis võetakse mõni tund ka, päämine õpetus antakse aga liumäel.

Heliseb kell ja tänased tunnid algavad üldlaulmise tunniga. Õpilased voolavad oma klassidesse. Peagi ilmub ka õpetaja. Ta küsib: „Mis me siis nüüd teeme?“ Vaevalt sai ta oma sõnad lõpetada, kui juba me karjusime: „Välja, välja, läheme!“ Õpetaja vastas: „Noh, mul pole selle vastu ka midagi, enne aga teeme töö ära.“

Sellise otsuse järele asusime õhinal tööle. Õppisime paar vaimulikku laulu ja sellejärele kordasime riigihümni. Viimaks saime oma töödega valmis ja õpetaja lubas klassist väljuda. Aga just pärast vabaduse saabumist helises kell — tund lõppes! Vabadus, mille saime praegu, lõppes ka kohe.

Saabusid ja möödusid teisedki tunnid. Õpetajail oli raske korda hoida, sest õpilaste ainukeseks püüdeks ja jutuaineks oli liumägi. Viimaks ometi saabus võimlemistund. Selle kasutasime lumehange

tallamiseks. Et kelke kõigile õpilastele ei jätkunud, pöörasin neile lõbudele selja ja tulin koju.

Kodus juba ootas seajalgade asemel hernesupp ja pere-Elli, kes oli otsustanud mu väikese vennaga liuglema minna. Ta küsis: „No, Volli, kas läämi är liuglema vai?“

Sellele küsimusele vastas ema: „Käuge no ti Harlõsõga är; sis na Volli ja Aino läävä õdagu hämäriku aigu, ku nä inämb oppi ei näeva!“

Selle otsusega oldi nõus. Liumäele minejad istusid juba toa juures päale ja vajasid aeglaselt läbi sügava lume kopli poole. Säält läksid nad mäeküjele, kust juba teisigi kelke vuhas, nii et lumi kees.

Mina aga õppisin laua juures kärsitult, sest toa tagant liumäelt kostis kiledaid hääli. Õppimisel ei olnud ka mingit edu ega tagajärge, sellepärast ütlesin emale end vabandavalt:

„Õdagu vast lätt ilm väega külmas ja ma lää käu ka nüüdsama liugulaskmah är!“

Sellepäale vastas ema: „Opi no nüüd oma kooli oppuse är, küll peräst läät, egas ta liulaskmine no mõni sunduslik asi ole ja vet ku külm nakkas, sis är tulet.“

SAABUS hämarik, saabus ka luba minna liumäele. Liumäel oli juba Tõiste Manda, Suure Meinhard, Liide, Arved ja palju teisigi. Üldse kolm kelku, kaks neist purunes, jäi veel kolmas. Sõitsime kiiresti ja kiiresti. Kelke mäkke vedades kees lumi.

K. A. Hindrey

naljasalvest

(„Sädemed“ 1906)

RAUDTEEL. *Konduktor:*

„Kuulge, piipu ei tohi siin vagunis suitsetada.“

Mulk: „Ega ma ei suitsutegi.“

Konduktor: „Aga piip on teil ju suus.“

Mulk: „Saapa om miul ka jalan, ka ma selleperäst kõnni.“

TEINE VAHE! „Kulle, kõrtsimees, ka ma sul mitte kogemede hõbe asemel viieruuble tüki es anna?“

„Es anna.“

„Miul oli vale viieruuble tükk...“

„Ooda ma vaate kohe suhvlaadikun järgi!“

NINA JA VARVAS.

Mu onu jutustas: „R. alevis, lapsed, oli habemeajaja. Oli va' kohmetu mees ja löikas ühel härral kord habemenoaga nina otsast maha. Kohkus ise ära ja nuga kukkus käest. Kukkus härra varbale. Varvas ka otsast ära. Mis nüüd teha? Võttis ruttu mahalõigatud tükid ja pani tagasi, pani plaastri pääle, et jälle kinni kasvaks. Ja kasvaski kinni. Kui plaaster päält

ära võeti, siis selgus, et härra nina külge, mõtelge ometi, lapsed, varvas oli kasvanud. Oli mõlemad ähmiga ära vahetanud. Ja kui härra nüüd nina tahtis nuusata, pidi ta — saapa jalast ära tõmbama!“

„Kas te sööksite seda, mis juba enne loomal suus on olnud?“

„Ei, tänan.“

„Noh, siis lubate, et ma selle härjakeele üksi ära süü.“

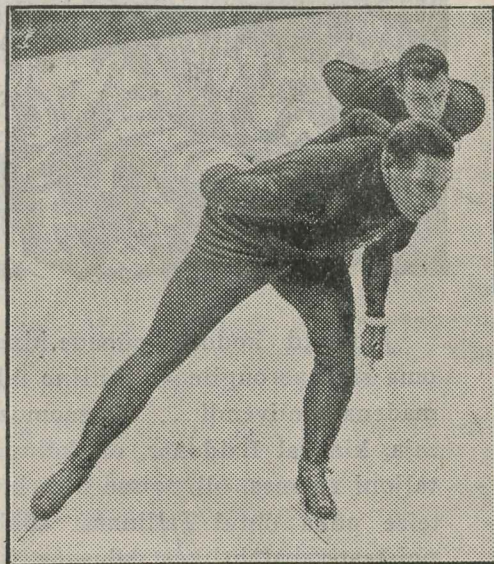
Põrutav uudis!

Järgmises „Õpilaslehes“ kirjutab „Päevalehe“ följetonist HEINI lõbusa ja huvitava veste lehemehhe tööalalt:

„KUIDAS VALMIB AJALEHT“.

Jälgige järgmist

„Õpilaslehte“!



SEE KIIRUISUTAJA

on norralane Ballangrud — kahekordne maailmameister ja kolmekordne Euroopa meister.

P. S. Vabanta, et minu kirjas õigekirjuduse vigu leidub — laev kigub aga nõnda kangesti, et paremini kirjutada ei saa.

Sinu Rosalie.

VIIMAKS tuli kelgutamisele järsk lõpp. Selles polnud süüdi keegi muu kui V a n a V a s t a l ise, kes tasakesi ja vagusi ligines nagu hommikune valgus või õhtune hämarik. Ta hiilis tasakesi, kõõberdas aeglaselt ja kükitas viimaks puuriida taha. Eelmistel kordadel, kui olime kanges liuglemishoos, nägime nagu unenäona, et üks mees tuleb pere kuivatushoone poolt. Allasõidul oli parajasti Aino, Harles ja Manda. Aino ülesandeks jäi kelk mäele vedada. Manda astus ees, Aino ja Harles taga kelku vedades. Korraga jooksis Aino puuriida poole ja hüüdis: „Imä!“, sest ta tundis selles inimeses oma ema. Äkki ta aga pörkas tagasi, karjatades ja valjusti nutma hakates.

Oli jube pime. Ma arvasin, et ema tuli vitsakimbuga hiliseid vastlasõitjaid karistama, sest miks Aino muidu nõnda valjusti kisama hakkas!

Ainol oli juba enesel teada, mispärast ta karjus. Puuriida taga olnud üks väga hirmus inimene. Kuulnud mu õe hirmsat karjumist, pistis ka Manda jooksuma, kartes, et kuri on kannul, ja jättis Aino ja Harlese jumala hooleks. Ma karjusin mäelt: „Manda, sa ull lase ummõht ullembil iin tulla, kes sul takan nii rüükva, ja tule esi takan!“ „Mandal no inämb aig taade kaia, ku kurivaim puie takan,“ nii mõtlesin ma.

Kõik nad jooksid mäele. Kelk jäi alla, sest selle

toomiseks ei olnud kellelgi aega mõtelda. Mäel seisime nüüd kõik neli arutult. Ei olnud enam julgust kellelgi kelku tooma minna. Kaua arutati, mis säääl võis olla. Viimaks kooberdas Vastal sääält puuriida tagant välja, istus kelgule ja hakkas meie poole tulema. Viimaks hakkas ema valjusti naerma ja meid irvitama: „No, nüüd oll suur inemine ka lastega ütten ja naas tuu ka pelgämä. Oles no viil pimme vai mõni võõras inemine olnu, kes nimelt hirmutada oles tahtnu.“

NÄGI ema, et juba pimenes, arvas ta, et kelgutajate tuju on tarvis taltsutada ja rõõmu lõpetada. Et muud käepärast ei olnud, kahmanud ta pähe isa suure omatehtud lambanahkse läkiläki ja selga kasuka. Sellises olekus hakanud ta tulema meie poole, aeglaselt mõteldes: „Ma lää nüüd kae, kuis nää säääl omma, kas õigõ mõistlikult vai teevad suurt lärmi.“ Ema soov aga ei täitunud, sest kelgutamisele tuli järsk lõpp.

SEE sündmus sai tormiliseks jutuaineks kodus ja külas. Sündmus oli tõsine, sest mu õde ehmus hirmsasti ja ta nutt ei lakanud nii pea, aga siiski naeruväärne. Kõneldi, nuteti ja naerdi hinge põhjani. Isa aga oli hirmus pahane ema peale ja kärgatas paar tulist sõna laste hirmutamise pärast: „Kas mäletä ei, ku Tsiberin vana Risu Mari hirmutamise pärast ullis läts?“

Volli.

Kuidas OLÜMPI ZEUS välja nägi, selle kohta me ei saa anda täpset kujutust, sest jäljendusi sellest on püsinud vaid Elise maakonna rooma rahadel (Olümpi mägi asub Elise maak.) Kuju ise, mis kunagi oli suure rahva püha rahvasaare, on jäljelt kadunud, mis küll väga imelik, sest kuju oli valmitatud kullast ja elevantiinust. Feidias kujutab jumalat istumas rikkalikult kaunistatud 4 meetri kõrgusel troonil; ta pää ulatus peagu 18 m kõrguse templi lae alla. Ühes käes on Zeusil võidujumalanna, teises välitsuskepp ning talle pühendatud kotkas. Pääs on tal õlipuoks, olümpia võidupärg.

Ja valged tuvikessed hõljusid õhus... oli taeva ja maa kuninganna, õrn jumal-ema ise. — püha tule, heitis ta silmili maha, sest ah, sääl kõrgele mise kivikuju. Kui rahvas kuju ees nägi põlevat rohtata kõrvale templitorn, mille tipul seisis Semira- maa pääle tooma lohutust ja rõõmu. Ja kerkis rippuva õndsate mäekingud sinipiilvede taga ja tulnud sita guse kuninganna Istar, kes oli silmapilguks jätanud lon, et Semiramis polnudki inimene, vaid ta oli val- juure! — Varsti teadis rääkida kogu õu, kogu Babu- tuviksesena lendu läks läbi taevastina Bêl-Mardaki surnud, surnudi! Ah, see oli valitsejana hing, mis seb lendu. Ümmardaja vahib hirmunult oma ette: lõpüks ja läheneb kuningannale. Valge tuvike tõu- Semiramis siiski mitte midagi ei ütles, tõuseb ta Kümme korda lööb ta oma lauba vastu maad, aga kui võtab üks oma julguse kokku ja lähleb vaatama. Jääd on oma valitsejana silmist kaotanud. Viimaks tukastab ta süles. Kuluvad silmapilgud. Ümmarda- väike valge tuvi poeg ei raatsi oma emandast lahkuda, rinnale. Tuvid lendavad, mänglevad, kaovad. Ainult tumeneb — juba kustubki! Semiramise pää vajub

dava sulpsatusega. Ta vedas ta kõrkjastikku ja oli juba söömas enne kui emahani märkas, mis juhtunud. Nii Nonka perekond oli kahanenud ühe võrra. Kolm ööd hiljem Lumikael tungis pääle samasugusel varg- likul kombel ja teine hanepojuke sai eineks viiele noorele näljasele tuhkrule.

Ematuhkur muutus hulljulgeks. Ta tappis viimase pesakonnast, vaevalt viie jala kaugusel vigasest emah- anest, mudasel legendikul, päise päeva ajal, kui Nonka ujus ligidasel avaral laguunil. Emahani hää- litses vihas ja kurbuses, kui ta lohistas end üle vee, et kätte maksa, Nonka kuulis ta hüüdu.

Surutud mudasele madalikule, Lumikael kaitses end meeletult, ja enne kui ta suutis otsida en- dale käiku pääsmiseks, viskus õhust talle laiatiivuline hall kättemaksu viskoda.

Ei olnud see lombak, ei olnud see hani ilma lennu- võimetä, vaid Nonka, Metslindude soo valitseja.

Tuhkur viskus talle vastu heleda lõikava vihaki- saga. Nonka musta noka löögid langesid kõmisedes aegajalt. Ta paiskas Lumikaela mudasse, veel roh- kem — ta tasus talle oma võla. Kuus elu on kahe- kordne tasu kolme eest — ja sääl oli viis noort tuhkr- rut liig noored iseseisvalt saaki otsima, need pidid surema, sest Lumikael ei saanud enam neile toitu ve- dada.

Igatsus parve järele näris Nonka ja ta kaaslane sü- dant järgnevail nädalail. Kusagil sääl, puudeta lagen- dikel, kaugel põhjas, kus lühike suvi oli oma hari-

Aastad on veernud. Semiramis astub pikkamisi mööda keerjalgiteed ülespoole. Ta keha on kõve- ras, ta pilk tüme. Ümmardajad hoiduvad eemale — niisugune käsk on antud, — ainult taltutatud tuvid lendavad ta ümber. Semiramis istub õitseva oleandri varju. Ta vaatab päikest. Kuus selle valgus tumeneb,

netar, sina maailma valitseja!
tpuni. Kui ilus, kui suurepärase! Oi Nebukad- püramiid on muudetud rohtaiks, alt maast kuni mailt. Ah, lõpüks ometi mõistis ta: suur astmeline line mäekink! See oleks nagu puhang lapsepõlve teda silmad? Siin jõekaldal on kena mäekink, rohe- vaatama, ei oska tõsta jalga jala ette. Kas petavald lomi väraavast palee õue. Semiramis jääb imestades vamas meeleolus. Juba veeresid sõiduristad Babu- telgis. Tagasisõidul on Nebukadnetar kõige hillega- Unelmana kadusid päevad kõrveserval purpur- jalle, et nad paneksid su reisivalimis!

“Ohtupoolikui lähme kümnepäevasele teekonnale, Hommikul Semiramist kohates ütles kuningas: ja palju kiirräskjalgu läks tulise ajuga teele. — des. Kirjutajad joonistasid nooleotsi papüroslehtile kuningas oma aednikkudega ja ehitajatega nõu pida- jate vahelt läbi, paleesse. — Aga kogu õo valvas naise käest kinni ja saatis ta põlvitajate ümmarda- Nebukadnetar ei lausunud midagi, võttis ainult Oleks ainuski väike mäekink!”
sina midagi parata, et igatsen rohelisi mägesid. vaadates. — Ara saa kurvaks, mu isand, ma ei voi Siin on ainult ääretu legendik. Mu hing kurdab seda dias, minu kodus, oled toredad mäed ja ilusad orud. kurvalt: “Ei sina voi peletada mu igatsust. Mee-

punktil, hallid haned kogunevad suurtesse salkadesse. Katsutakse ja harjutatakse tugevaks noori tiibu pi- kaks sügiseseks lennuks.

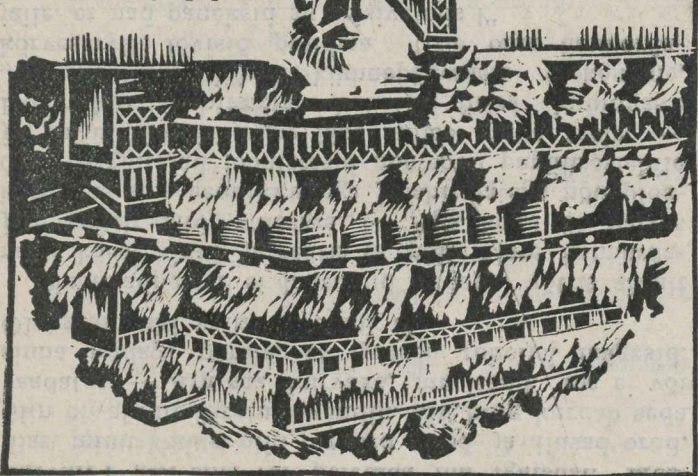
Oleks emahani võinud, nad oleksid lennanud kau- gele põhja, lahkunud igavalt võõralt maalt, et ühi- neda parvega. Kuid ikkagi ei võinud ta vigastatud tiib kanda teda õhus. See oli paranenud, kuid ilma küllaldase tugevuseta.

Ööd muutusid jahedaiks külmade tulekuga ja sü- gisene jahi-hooaeg algas. Varsti oli Tavasi järv vee- lindudele varjupaigaks. Ühel päikeseloojangul riisi- väljad mustasid kümnesttuhandest toituoitsivast par- dist. Koidikul, enne päevatõusu, püssid lõikasid ao- valgust punaste välgatustega ja üle paukude kostis arvamata hulga tiibade lugin, kui parv tõusis hirmu- nult lendu. Keskpäeval Whit Willie maandus tulles teekonnalt ümber järve. Ta oli näinud umbes sada parti. Ühtegi neist ei olnud nüüd näha avarail kana- leil ja riisiväljade vahel.

Järgneval päeval imelik, kurb lindudevägi kaldus kõrvale suurde sohu, kus Nonka ja ta kaaslane olid leidnud endile varjupaiga suve kestel. Parv lombakaid — pardid ja mustad pardid, purustatud tiiba- dega, tolgenavate jalgadega ja sügavate mädanevate haavadega. Need olid esimesed kannatajad, ülekuulva- tud sügisese hooaja püssikuulidega. Mõne haavad olid ruttu paranevad. Teised pidid ootama, lootuse- tud vangid soises vanglas, kuna tuuled muutusid tera- vamaks, taevast hallimaks... Siis tuleb jää, pitserdä-

Muinasjutust Semiramisest arm-
ebukadnettsari Semiramis
saim abikaasa Semiramis
ramis seisib Eufraat
kaldal ja laskis pilgu libiseda
üle laia tasandiku. Päike oli
loojenemas, õhtutaevas hõogas.
Semiramise meeli täitis ime-
line igatsus, silmi tõusid pisa-
rad. Siis langes õrnalt käsi ta
õlale ja pehme hääl lausus:
„Miks nutad, mu armas? Sinu
pisarate põhjuse kõrvaldan
minna, nii tõesti kui olen maa-
ilma valitseja Nebukadne-
tsar!“ — Semiramis vaatas ikka
veel legendikkku ja vastas siis

Muinasjutust



des viimasegi lahtiseist järvekesist, ja punased rebased hulguvad külmanud sool.

Jälgides vigastatud linde, tulid jahimehed, liikudes aeglaselt kitsastes jahipaadides läbi kõrkjastiku, ja sügise edenedes muutus elu rohkem ja rohkem kardetavaks üksikule halli hane paarile. Ikka veel ei saanud nad lahkuda, sest emahane tiib ei kannud teda lennul.

Tuli oktoober. Ühel hommikul kostis kauge selge hüüd aurusest sinitaevast alla Metslindude soole ja ilmus nähtavale hanede kolmnurk, lennates kindlalt, ruttamatult lõuna suunas.

Nonka lendas üles hüüde pääle, aga kui ta kaaslane kolmekordne katse talle järgneda nurjus, ta pöördus tagasi ta juure ja üheskoos nad hüüdsid ülespoole, paludes oma südame üksildusest, et parv laskuks alla nende juure.

Parv kuulis ja vastas. Ei olnud viivitust, sest päev oli varajane ja õhutee pikk, aga hõbehäälisil hüüdeil nad kiirustasid üksikut paari lahkuma soolt ja lendama edasi.

Päevade jooksul hallide hanede kolmnurgad möödusid üksteise järele kõrgel sügistaevas — ja iga kolmnurga tipp oli sihitud lõunasse. Ja iga parve lennates üle soo, Nonka oma kaaslasega tundsid valu-sat igatsust. Möödus oktoober, saabus november.

Tuli öö ja järgnes päev, täis külma tormi, vihma ja lund põhjaidast, ja koidikul Nonka kuulis parve hüüatust. Kuid ei olnud see kerge häälitsus, vaid

oonia meri uh-
tus Elise maa-
konna randu ja
tõi tulles värskenda-
vat sadu. Sage-dasti
läks sääl täidetud
laevu võõrastele ve-
tele, sagedasti tuli
sinna kaubapate mu-
jaltki, isegi Roomast.
Just praegu läks
Rooma laev sadamast.
Maakonna virgad
doorlased katkesta-
sid imestades töö.
Mis kummaline saat-
kond see laeva poolt
kuulsa Olümpi võist-
lusvälja sihis teele
Iusvälja? Saal pole ju praegu võistlust ega midagi!
Vaata ometi! Keegi istub toredas kandetoolis, ja



Olümpi Zeus.

Emahani oli haudunud oma munad, ja kolm poja-kest olid kahenädalased, kui teine suur õnnetus tabas Nonkat ja ta kaaslast.

Olgugi, et vesituhkrul pole loomade hulgas võistlejat metsikuses, siiski pole ta küllalt tugev vastane hallile hanele ega suupärasele sookurele, kes on alati võitlusvalmis.

Lumikael, ematuhkur, kes hulkus oma viie pojaga kogu kevade Metslindude soos, teadis seda, ja kui Nonka kaaslane ei oleks olnud vigastatud, tuhkrul ei oleks kunagi olnud julgust teda tülitada.

On seaduseks röövlomade keskel, et ainult argpüks eksib, tungides kallale nõrgale ja vigastatule.

Lumikael oli vaadelnud emahane ta haududes need pikad nädalad ja teadis ta äpardust. See hani oli isesugune. Hani, kes iialgi ei lennanud, kes lahkus oma pesalt vaid mööda veeteed, lohistades kasutat tiiba. Lumikael luuras võimalust haudumise ajal, aga iga-kord lõpuks kadus ta julgus. Emahani võis olla ju vigastatud, aga siiski peitus selle nürida musta noka taga võim, mida tuli austada ja karta.

Kuid kui kolm hanepoega olid välja hautud, tuhkur tundis end julgemana. Noored haned, vigastatud emaga — see oli juba teine asi. Ta jälgis neid aeg ajalt kahe nädala jooksul. Lõpuks saabus juhus ühel õhtul, kui Nonka oli teekonnal kaugeile nurmedele, mida ta mõnikord külastas.

Tuhkur sukeldus sügavale ühe noore hane kohal, haaras sel kõrist ja tõmbas ta vee alla vaevalt kuul-

Meie kool

HIJU SUUREMÕISA ALGKOOL asub end. samanimelise mõisa lossis, mille omanikuks oli kunagi kuulus mereröövel Ungern-Sternberg. Meie koolis on 185 õpilast. Nende isetegevus on koondunud kahte ringi: Lootusring ja Noorte Punane Rist. Need korraldavad piduõhtuid ja peavad kirjavahetust kodu- ja välismaa koolidega. Kui mõned mandri kooliõpilasist soovivad hiidlastega kirjavahetust, siis saatu aga kirjad Suuremõisa algkooli nimele — ja küllap me siis kohe vastame. — Praegu aga suleti meie kool kaheks nädalaks sarlakite pärast. *H. Palm.*

HALLO! HALLO! Siin Tsooru Lepistu algkool! Meie 170-liikmeline koolipere on koondunud kahe ühingu ümber. Suurem neist — Lootusring — korraldab piduõhtuid, tellib ajakirju ja ajalehti. Tema väljaandel ilmub seinajaleht „Koolinoored“. Meeleldi näeksime, et meie „Koolinoorte“ ka väljaspoolt meie peret meile kaastööd tuleks. Teine ühing on „Kooperatiiv“, mis müüb meile odavasti koolitarbeid. Muidugi tegutsevad meil ka kotkad ja kodutütred.

Noored üle Eesti! Soovime astuda teiega kirjavahetusse. Meie aadress: Lepistu algk. Lootusring, Roosiku postk. Tsooru p. ag.

Lepistulane *Ferd. Hella.*

Toimetusele saadetud:

EESTI NOORUS, Vabaduspäeva nr. (nr. 2). Sisust: Ed. Laaman: Karmi aja noorus. 100-aastane „Kalevala“. D. Hint: Fotokunstist. Erilist tähelepantu väärrib A. Meikopi „Kas muuta nime?“ „Nimi ei riku meest“, kirjutab ta. „Võib olla, kuid võõrapärased nimed rikuvad kogu rahva. Meie praeguste saksapärase nime õige asukoht on muuseumis, kuhu oleme saatnud ka peksupingid ja häbipostid. Või tahab mõni meie noortest nende nime säilitamisega püstitada jäädavaid monumente meie endistele parunitele, opmanidele, kirikhärradele, külakubjastele — meie kadaksakslusele?“

EESTI KOOL. Pedagoogiline ajakiri nr. 2. Sisust: Kooliaedade asutamisel. Rahvaharidus Rootsis. Looduse Kuldraamatu IV sari.

EESTI KIRJANDUS nr. 2. Kalevala number. A. Anni: „Kalevala ja meie“. E. Päss: Kalevala „laevapuu“ Setus.

Noorte loomingu-võistlus

lühijuttude ja luuletuste alal, mis „Õpilastele“ toimetuse poolt oli välja kuulutatud, lõppes Vabariigi aastapäeval.

ÕPILASED,

asutage endile raamatukogu!

Kõikide meie kirjanikkude väärtuslikud teosed on lastud odavale müügile veel 7 päevaks **makulatuurile lähenevate hindadega**, selleks, et tulla vastu laiemate hulkade ostujõule ja sellega viia raamat massiliselt rahva hulka. **Odava müügi lõpul** on kõik raamatud müügil jälle endiste kaanehindadega ja maksivate dokordade põhjal ei ole võimalik sentigi raamatu hinnast alla jätta. Rutake, sest odava raamatu päevad kaovad kiiresti.

O-ü. „Noor-Eesti Kirjastus“, Tartus.

Meie raamatukauplus Rütli tän. 11.

Osavõtt võistlusest oli elavam kui toimetus seda julges loota ja juba järgmises lehes püüame anda väikese ülevaate võistluse tulemustest.

Lisaks endistele auhindadele on k.-k/ü „Töökool“ Tallinnast teatanud, et annetab omalt poolt võistlejatele Kr. 10.— väärtuses raamatuid.

Õiendus

Eelm. nr. esiküljel ilm. luuletuse „Vabaduspäevaks“ esimene värsirida tuleb lugeda: „*Me ühispõllul higis töötame*“. — Selle luuletuse autor ei soovinud Vabaduspäevale pühendatud ilusast luuletust lasta võistlustööna märkida, kuigi see mitmekordselt seda oleks väärinud. Lugejad! Selle luuletaja tagasihoidlikkuse võtame võistlustööde hindamishäälletusel tingimata arvesse.

LINNAPOISS MAAL.

„Mis loom see on?“
„Lehm“.
„Ja mis asjad tal pääs on?“
„Sarved“.
„Muuh“, ammub lehm samal hetkel.
„Kumba sarve ta nüüd puhus?“
küsis linnapoiss...

Ilmus

Rahvaraamat nr. 1.

J. Vahtra „Laane kurus“.

Autori illustratsioonid. H. Mugaasto kaas. Hind Kr. 1.

Rahvaraamatut ilmub 6 numbrit aastas, tellimishind Kr. 4.50.

O-ü. Noor-Eesti Kirjastus, Tartus.

Meie

mürgivabad
koolivärvid

„Odor“

kooli- ja muud tindid

Kleepimisliimid klaasides ja tuubides nagu

Odorol ja
collapin
ja koolikriit

on parimad

A-S. ODOR.



83. VÕTMEMÕISTATUS.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
				71	72				

Ruutudes: Neli esimest rida ühest tuntud uuemaagest isamaalikust laulust.

Võti:

I 9 21 36 12 29 35 25 10 16 19 24
 II 37 46 41 62 73 74 60 64
 III 5 13 1 47 53 61 44 2 30 54 37 43
 4 42 29 65 34 7.
 IV 4 68 40 56 75 26 68 38 31 20 11.
 V 51 17 59 64 36 65 — 4 12 8 8.
 VI 29 14 73 27 15 22 23 57 39 69 72
 7 28.
 VII 66 45 3 4 38 67 6 18 52.
 VIII 33 32 63 58 50 11 — 29 70 23
 71 — 55 20 67 49 48.

I Eesti kirjanik. II Ta näidend. III A. Kallitsa teos. IV A. H. Tammisaare teos. V Kirjastus — eesti luuletaja. VI H. Ibseni näidend. VII Kasvatusteaduslik ajakiri. VIII „Püha jõe kättemaksu“ autor — eesti kirjanik — propagandaminister.

84. SÕNAMÕISTATUS.

Ahja, alfa, Andorra, Asub, boa, imar, rohi.

Antud sõnad asetada kohakuti ja nii, et nende esitähist ülevalt alla ja tagutähist alt üles lugedes saaksime ühe poolsaare nime.

85. MATEMAATILINE MÕISTATUS.

Ristküliku pikkus on neli korda suurem ta laiusest. Ta pindala on aga 1156 cm. Kui pikk ja lai ta on?

86. SILPMÕISTATUS.

Käsilane — labidas — eitama — lakuma, vaakumas — känsakas — kannust — kaugusemõõtjast — liige — lelepojad.

Igast sõnast valida üks silp nii, et nad antud järjekorras annaksid ühe eesti vanasõna.

87. RAADIO-VASTUVÕTJA LENNUKIL?

Igäüks teab, et vastuvõtmiseks on tarvis antenn ja maahendus. Kuidas

on lood lendava lennukiga? Lennul ju talle maahendust anda ei saa, eks ole?

88. KUIDAS TEADA SAADA?

Teame, et magneeditud rauatikk tõmbab enese külge väikesi terasetükke. Teil on käes õmblusnõel. Kuidas teada saada, kas ta on magneeditud või mitte, selleks tarvitades mitte muud, kui nõela ennast?

Vastused järgm. numbris.

UUED AUHINNAD: Kõigi tänaste ülesannete õieti lahendajate vahel jagatakse 10 juturaamatut.

MÄRKUSI: Tänaste ülesannete lahendused saata toimetusele hiljemalt 11. märtsiks. Kõigil lisada nimi, vanus, täielik aadress ja vastus küsimusele: mis meeldis teile käesolevas numbris kõige enam ning mis kõige vähem ja miks.

LAHENDUSI.

73. Ristsõnad.

Paremale: 1. „Kolmat aega val-lavanem“, 15. esietendus, 16. suur, 17. ii, 18. Hans, 20. G. Sergo, 23. avastaja, 26. mäletse, 27-a. agu, 29. Martin Taras, 30-a. „oa“, 31. on, 32. abaluu, 33. Daani, 34. Aa, 36. Lago..., 38. Iisrael, 38-a. Ars, 40. Aa, 42. Lindbergh, 46. ilma, 49. „ae“, 50. ase, 52. maa, 53. ettur, 55. Luts, 56. varss, 58. tall, 59. Asovi meri, 61. Jim, 62. uks, 63. Iirimaa, 64. skaala, 67. skits, 69. aasta, 70. „tik...“, 71. Aun, 73. Evald Aav, 76. avar, 77. naeratama, 78. astet, 80. viskoda, 81. Guatemala.

Alla: 1. „Keha ja vaim“, 2. osav, 3. Lina Mai, 4. Messalina, 5. tenaturaat, 6. „Ed“, 7. asumaa, 8. a/s, 9. luges, 10. lust, 11. Ares, 12. arg, 13. ei, 14. „Minu noorusmaalt“, 19. pärnad, 21. reo, 22. „oa“, 24. trust, 25. Andaluusia, 27. lai, 28. Gogh, 30. tali, 34. aar, 35 arg, 37. angerjas, 39. Shaw, 41. Alatskivi, 43. Na, 44. baum, 45. eeter, 47. maasikas, 48. Ita Rina, 51. sa, 53. Elisa, 54. Romberg, 55. Lia, 57. silt, 60. va, 60-a. is, 62. „Ustav,,“, 65. kaval, 66. Aa, 68. raam, 72. und, 74. vau, 75. lat, 79. ei.

74. Nimekaart-mõistatus.

Tolle mehe elukutse on: ahjukütja.

75. Silpmõistatus.

V. Ridala luuletuse esimene salm: üle hämara varjudest tume õrna ja sinava lume heidab veerev, kustuv päike punava laike.

76. Kust pärit?

Nood luuletused on pärit:

1. E. Enno' luuletusest: „Kojuigatus“.

2. E. Enno' luuletusest: „Õhtu kodutalus“.

3. G. Suutsu luuletusest: „Kerko kell“.

ÕIETI LAHENDASID: H. Sanovits, R. Kello, J. Iõgi, I. Fišman, O. Peltser, A. Nõmme, V. Allast, P. Pärtelson, L. Pütsepp, H. Lõhek, V. Tuur, J. Ereline, O. Kuusik, G. Allas, H. Tamdal, K. A. Pulst, H. Pilberg, A. Võsu, P. Tootsi.

AUHINNAD SAID: H. Sanovits, I. Fišman, L. Pütsep, G. Allas, V. Tuur, A. Võsu, J. Ereline, J. Jõgi, A. Nõmme, V. Allast.

VASTUS küsimusele: „Missugustes Euroopa linnades on clanikkude arv üle miljoni?“ („Õpilasteleht“ nr. 14 lk. 11).

Linnad Euroopas üle miljoni elanikuga on:

London — 8.202.000 — Inglise.
 Berliin, — 4.288.000 — Saksa.
 Pariis — 3.783.000 — Prantsuse.
 Moskva — 3.370.000 — SSSR.
 Leningrad — 2.800.000 — SSSR.
 Viin — 1.868.000 — Austria.
 Varssavi — 1.300.000 — Poola.
 Glasgow — 1.088.000 — Inglise-Shoti.
 Hamburg — 1.214.000 — Saksa.
 Rooma — 1.008.000 — Itaalia.
 Budapest — 1.006.000 — Ungari.
 Milaano — 1.013.000 — Itaalia.
 Birmingham — 1.002.000 — Inglise.
 Noorkotkas.

Keda mälestame

5. MÄRTS: Prantsuse astronoomi P. Laplace'i ja itaalia füüsiku A. Volta' 108., eesti haridustegelase F. V. Mikkelisaare 5. surmapäeva, kirj. Eduard Vilde 70. sünnip.

6. MÄRTS: Itaalia kunstn. Michelangelo 460. sünnipäev.

7. MÄRTS: Eesti poliitikategelase Jaan Poska 15., e. helilooja Fr. Saebelmanni 24. ja soome maalikunstn. A. Gallén-Kallela 4. surmap., e. helilooja Heino Elleri 48. sünnip.

8. MÄRTS: Eesti luul. Martin Lipu 12. surmap., maalikunstn. Johan Köler'i 109. sünnip.

9. MÄRTS: Eesti ajaloolase Villem Reimani 74. sünnip.

Tegev ja vastutav toimetaja: M. Nurmik. Toimetuse sekretär: A. Tonska. Talitusjuht: A. Sagim. Väljaandja: K. k/õ. „Tõkkool“. Tellimishind postiga: 1 kuu — 20 s., 2 kuud — 40 s., 3 kuud — 50 s., aastakäik 1 kr. Raamat-ajakiri „Laste Jututuba“ ühes „Õpilastelehtega“ tellides maksab 3 kuud — 20 s., 6 kuud — 40 s., aastakäik (12 raam.) 75 s. — Kuulutuste hinnad: Kuulutusküljel — 5 s. mm., lehe ees — 10 s. mm., tekstis — 12 s. mm., teksti kirjaga 15 s. mm. — E. K. Ü. „Postimehe“ trükk, Tartus 1935.